

Ctihodní z buranova

eFocus

Je to už hodně dávno, řekl bych, že jsem byl ještě kluk, když šel v televizi film s českým názvem „Byl jsem lynčován“. Původní název je „Fury“, hraje v něm, mimo jiné, Spencer Tracy, natočeno to bylo v roce 1936 a kdesi jsem četl, že je to palčivá obžaloba "spravedlnosti" davu a lynčování. Nemohu rozhodně říct, že má hluboká nechť k tomuhle druhu lidové spravedlnosti je založena výhradně na tehdejších filmovém zážitku, ale rozhodně ji dost silně ovlivnil.

Stručně popsáno, Spencer Tracy náhodně projíždí městečkem kdesi v USA, z mého pohledu jakýmsi buranovem, a tam ho, bůh ví proč, obviní z vraždy dítěte. Skončí ve vazbě a ještě než dojde k soudu, dav těch, kteří už přesně vědí kdo je pachatel, věznic zapálí. Mimochodem, mají to být ctihodní občané. Jenže Joe, jak se ve filmu hlavní hrdina jmenuje, je jednak nevinný a jednak neuhoří, ač si to všichni venku mysleli a taky přáli. Nějak se mu podaří zachránit a pak už je film „jen“ o soudu s žháří a morálním Joeově dilematu, zda se přihlásí a tak z vraždy prvního stupně udělá jen pokus či něco mírnějšího. Tedy o spravedlnosti pro ty, kteří spravedlností pohrdají, a kteří ho zcela evidentně a také zcela bezdůvodně, chtěli lynčovat. Může-li být kdy lynčování důvodné.

Před nedávnem jsme zažili jednu takovou fury po česku. Hojní novináři a s nimi početné publikum už dopředu vědělo, jak má dopadnout proces, který do dějin zdivočelých banalit zřejmě vstoupí pod názvem Zneužití Vojenského zpravodajství. A považte, on tak nedopadl. Proč se vzedmula vlna vášní doprovázená výpady na adresu soudu či soudkyně, jakož i na adresu obžalovaných. Se zřejmým závěrem. Soudkyně selhala, když tak jasný případ neodsoudila. Asi nehrozí, že by se nespokojení někde smečkovali, anebo dokonce sáhli k násilí, na to jsou to příliš velcí gaučáci. A taky, pravda, u nás zapalování věznic nemá tu tradici. Ovšem dneska už ani není potřeba takhle nebezpečně exhibovat. Úplně stačí mediální lynč a toho, že ještě žije, ať lituje ten lynčovaný.

Není to prvý a nepochybně ani poslední případ, nad kterým zůstává rozum stát. Jak může racionálně uvažující člověk předpokládat, že soud „nějak“ dopadne, když o něm ví akorát to, co si přečetl v novinách? Tedy prakticky nic. A jak ho může rozčítit, že dopadl jinak, než předpokládal, když nezná důkazy a tedy důvody? A tohle všechno v situaci, kdy je systém nastaven tak, že i sebezávažnější podezření, nelze-li je přeměnit v jistotu, musí vést ke zproštění. Jako všechny civilizované země vycházíme z toho, že je lépe, aby uniklo devět viníků, než byl jeden nevinný odsouzen. A za všech okolností je rozhodující vnitřní přesvědčení toho, kdo soudí.

Především to vypadá, že bychom systém měli lehce poopravit. Tak, aby žádný, i jen podezřelý nemohl uniknout trestu, i kdyby byl nevinný. Tohle totiž tihle spravedliví z ulice zřetelně chtějí.

Nicméně podstatné je něco zcela jiného. Je úplně jedno, zda je někdo takzvaně slušný občan, má čistý trestní rejstřík, nekrade, neloupí, prostě dodržuje zákony, své děti vychovává k témuž, je snad dokonce uznávaný odborník, společensky respektovaná postava či to, čemu se říká opinion leader, nebo si to všechno o době myslí. Jakmile vyjde na ulici, i jen symbolicky, a začne soudit, ač nezná důkazy, jakmile se halasně domáhá něčího odsouzení, ačkoliv si o věci jen něco přečetl v novinách, stává se součástí davu lůzy. A taky lynčerem. Jako ti ctihodní z buranova.

JUDr. Tomáš Sokol,
advokát
Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák

Názor byl publikován v rámci vydání EPRAVO.CZ Digital - červen 2015.

EPRAVO.CZ Digital si můžete stáhnout ZDARMA na App Store a Google Play, a to přímo z Vašeho tabletu či chytrého telefonu. Pokud máte již aplikaci staženou, postačí si stáhnout pouze nové vydání. Využít můžete také webový archiv starších čísel na adrese tablet.epravo.cz.

Další články:

- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #12: Skrytá slabina úspěchu: zakladatelský paradox v řízení bohatství](#)
- [Prémiový rezidenční komplex Bakers Court přináší na realitní trh komfortní bydlení s 5* službami](#)
- [ESG Simple jako praktická opora pro ESG reporting malých a středních podniků](#)
- [Partner BBH Tomáš Sedláček obdržel prestižní ocenění „Lawyer of the Year“ na IFLR Europe Awards 2026 v Londýně](#)
- [LEAGLE.ONE: Kdo pomůže dětem vybrat správnou cestu, když dnešní profese zítra nemusí existovat?](#)
- [Jindřich Fuka novým advokátem Aegis Law](#)
- [LEAGLE.ONE: Advokacie po nástupu AI: Kdo se přizpůsobí, získá náskok. Kdo ne, může zůstat pozadu](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Český Deloitte Legal posiluje: Jiřina Procházková jmenována CE partnerkou](#)
- [V lednu přišel šok. Ze seznamu zmizely tisíce soudních překladatelů](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #11: Mezigenerační převod majetku: Největší chyba je neudělat nic](#)